

NIEZWYKŁA
PODRÓŻ

GDAŃSKIE TEKI
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE

Tom V

NIEZWYKŁA PODRÓŻ

pod redakcją
Anny Łysiak-Łątkowskiej i Magdaleny Nowak

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu Gdańskiego
GDAŃSK 2021

Recenzenci

dr hab. Beata Wojciechowska, prof. UJK

prof. dr hab. Jarosław Kita

Redaktor Wydawnictwa

Katarzyna Ambroziak

Projekt okładki i stron tytułowych

Andrzej Taranek

Na okładce

pocztówka *Japonka układająca kwiaty*, ok. 1901–1920 (ze zbiorów Biblioteki Narodowej,
Magazyn Druków Ulotnych, sygn. Pocz.21910, domena publiczna)

Skład i łamanie

Urszula Jędryczka

Publikacja sfinansowana ze środków Wydziału Historycznego

Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-265-6

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206

e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl

wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa

Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel. +48 58 523 14 49

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
-------------	---

NA POGRANICZACH KULTUR

Waldemar Borzestowski	
Jak rebe Symcha Bunim z Przysuchy do Gdańska wędrował i co go tam spotkało. Komentarz do kilku chasydzkich opowieści	19
Antoni Romuald Chodyński	
Podróże naukowe Aleksandra von Humboldta w latach 1792–1794, 1830 na Śląsku oraz wizyta na zamku malborskim w 1829 roku	39
Barbara Góra	
Dziewiętnastowieczni podróżnicy po przeszłości – na podstawie środowiska wileńskich krajoznawców	65
Dominik Ziarkowski	
Pomiędzy bedekerem a relacją z podróży – <i>Przewodnik po Copotach i okolicy</i> Wiktora Kulerskiego	83
Artur Cembik	
Döblin, Cataluccio, Pollack – trzy spojrzenia na Drohobycz i okolice	101
Ewelina Sokołowska	
Wędrowki dalekie i bliskie. Zarys motywów i celów podróży Warmiaków i Mazurów na przełomie XIX i XX wieku (1848–1914) oraz wpływ katolickich i ewangelickich organizacji kościelnych na kształtowanie życia społecznego. Przyczynek do rozważań	115

NA ZIEMIACH DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ

Zofia Wilk-Woś	
Podróże bliskie i dalekie arcybiskupów gnieźnieńskich w średniowieczu	131
Bożena Pindus	
Książę Piotr Andriejewicz Wiaziemski (1792–1878) – cudzoziemiec na ziemi polskiej. Relacje z podróży	145

Łukasz Podlaszewski	
Ludzie zamieszkujący ziemie byłej Rzeczypospolitej w oglądzie Amerykanina – Johna Lloyd Stephensa	159
Joanna Ziarkowska	
Obraz międzywojennego Krakowa w oczach przybywających do miasta cudzoziemców	171
Grzegorz Berendt	
Raport pisany na zgliszczach. Polska w 1946 roku w przekazie żydowskiego dziennikarza	189

POZNAWANIE EUROPY

Dariusz Wajs	
Podróż królewicza Władysława Wazy z lat 1624–1625. Próba systematyzacji celów podróży i ich realizacja	201
Paweł Miszczuk	
Podróż po XVII-wiecznej Europie, w świetle relacji Giacomo Fantuzziego	215
Paulina Nortowska	
Obraz Anglii w polskich diariuszach podróży z XVII wieku	227
Adam Kucharski	
<i>Mirabilia, raritates et curiositates</i> . Niezwykłość w optyce XVIII-wiecznych polskich podróżników	247
Beata Kuś	
Podróż edukacyjna młodego arystokraty na przykładzie Edwarda Andrzeja Koźmiana	263
Tadeusz Stegner	
Podróże pani pastorowej	275

W POSZUKIWANIU EGZOTYKI

Arkadiusz M. Stasiak	
W poszukiwaniu niezwykłości. Podróż Andrzeja Taranowskiego do Stambułu, Azowa i Astrachania	291
Tomasz Kruszewski	
Architektura Stambułu oczami Polaka. Miasto w 1814 roku i 200 lat później	301
Tomasz Stańczuk	
Podróż do Egiptu w relacji Józefy Zamoyskiej (1854–1855)	317

Iwona Sakowicz-Tebinka

Żydzi Ziemi Świętej w oczach pielgrzymów z ziem polskich w II połowie
XIX wieku 329

Lidia Kuchtówna

Połączenie podróży służbowej ze studyjną, na przykładzie polskiej misji
dyplomatycznej na Daleki Wschód (1919–1921) 343